

[Søgaard.]

gelse både hos ministeren og hos udvalgets medlemmer af det forslag, vi her har stillet, og som jeg nu forstår vi skal til at gennemføre.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til folketingsbeslutning

vedtoges med 108 stemmer mod 5; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Der vil nu blive givet forsvarsministeren meddelelse om denne vedtagelse.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m. v.

(Lovforslaget (nr. 168) findes i tillæg A. sp. 3887, fremsættelsen i tidenden sp. 5318).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johan Nielsen: Da Færøerne ved hjemmestyreløven af 1948 overtog en del af de forpligtelser, som Danmark havde haft før, og stod halv skade på andre områder, var øerne mindst talt i en sørgelig forfatning. Vort produktionsapparat var ineffektivt, en stor del af fiskerflåden var gået til under anden verdenskrig, og størstedelen af det, som var tilbage, var håbløst forældet og umoderne. Vi manglede veje, vi manglede havne, og vi manglede skoler og fabrikker; vi manglede snart sagt alt på alle områder.

Nu var der vel ingen, som dengang kunne se, at udviklingen skulle gå i sådanne eksplosioner, som det er sket. Man gik i gang med at opbygge erhvervslivet, og man foretog nogle fejldispositioner til at begynde med, som kostede os dyrt, men med den ihærdighed, som kun et folk kan have, der har levet under de omstændigheder, som færingerne har levet under i tusind år, blev man ved, og med forståelse fra dansk side lykkedes det at udbygge den færøske fiskerflåde sådan, at den i dag er en af de bedste i verden.

Her tænker jeg også på det, at vi har

skibe med lang aktionsradius, så de kan fiske næsten hvor det skal være på den nordlige halvkugle, jeg tænker på, at mange af dem er hypermoderne og nogle af dem kan færdigbehandle fisken om bord. Man gik i gang med at bygge filetfabrikker, og man gik i gang med at bygge sygehuse, hospitaler og skoler og først og fremmest med at elektrificere øerne.

Det er klart, at disse opgaver kunne vi kun klare med stor forståelse fra dansk side. Man viste os også så stor forståelse, at da vi fik investeringsfonden af 29. januar 1964, kunne vi se, at det ville lykkes os meget godt at nå de mål, som vi havde sat os.

Den udvikling, som er sket siden, har været fantastisk. Vi har som sagt fået udbygget erhvervslivet, og vi har fået bygget hospitaler og sygehuse og skoler, seminarium og fiskefiletfabrikker, havne, veje, tunneler osv. Samtidig er vor levefod steget, så den nærmer sig den, man har i Danmark, og de sociale forhold er blevet omtrent lige så gode, som de er i Danmark.

Derfor kan jeg hilse det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne særdeles velkommen.

Vi har vist, at vi kunne bruge den anden investeringsfond på en særdeles fornuftig måde — det kan de medlemmer af finansudvalget, som har været på Færøerne de sidste år, tale med om — og det er min inderste overbevisning, at den her foreslåede fond vil blive brugt lige så godt og lige så fornuftigt.

Hvis jeg skulle komme med nogen anke — det burde jeg vel ikke gøre, jeg burde kun sige tak — skulle det lige være det spørgsmål, hvorfor fonden er skåret ned. Når man tager hensyn til prisstigningerne, skulle man tro, at vi ville have fået en større investeringsfond; men der ligger måske forhold til grund, som jeg ikke kender noget til, eller måske ser man sådan på det, at man kan vende tilbage dertil senere.

For at belyse det gode resultat, vi har nået oppe på Færøerne, kan jeg lige nævne, at det under Grønlandsdebatten for nylig blev sagt, at der bliver ydet så store beløb til Grønland, at det er ca. 80.000 kr. pr. grønlandsk familie. Jeg kan til sammenligning nævne, at det, man fra dansk side yder til Færøerne, er ca. 2.000 kr. pr. indbygger, og så føler vi os endda meget stolte

[Johan Nielsen.]
 over, at vi kan yde noget til gengæld: Færøerne er nået så langt i dag, at vi kan sende ekspeditioner ned til Danmark på de områder, hvor man mangler folk, og jeg vil endnu en gang nævne, at mellem en femtedel og en fjerdedel af alle officererne i den danske handelsmarine er færinger.

Jeg siger tak for det lovforslag, som her er fremsat, og jeg skal selvfølgelig tilsige mit partis fulde støtte til, at vi kan få det gennemført så hurtigt som muligt.

Langkilde: Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Hans Kjær, er forhindret i at være til stede her i salen, skal jeg på min gruppes vegne fremkomme med nogle bemærkninger.

Da repræsentanter for det færøske lagting for nogle måneder siden besøgte folketinget, fik de folketingsmedlemmer, bl. a. finansudvalget, der havde lejlighed til at forhandle med gæsterne, et levende indtryk af den vægt, der blev lagt på en fortsat kapitaltilførsel til investeringsfonden for derved at sikre en fortsættelse af den modningsproces, som det færøske samfund har været så stærkt præget af i de senere år.

Ved samme lejlighed fik vi belyst problemerne om og nødvendigheden af en intensivering af en industriel udbygning, bl. a. for derved i nogen grad at udjævne de økonomiske svingninger, der følger af, at hovederhvervet i så høj grad er baseret på fiskeri, hvor vilkårene er risikofyldte, både hvad angår fangst og afsætning.

Det er derfor med glæde, jeg tilsiger det konservative folkepartis fulde tilslutning til gennemførelse af statsministerens lovforslag om fortsat tilskud til investeringsfonden, ligesom vi tilslutter os tanken om etablering af en lånefond for færøsk industri, som statsministeren omtaler i fremsættelsen.

Henry Sørensen: På venstres vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag, men vil gerne have lov at gøre et par enkelte bemærkninger: Det er altid svært, når hr. Johan Nielsen har været på talerstolen, at tale Færøernes sag, som han gør på en så udmærket fyldestgørende og rørende måde, men jeg vil alligevel forsøge at komme med et par bemærkninger.

Lovforslaget går ud på en videreførelse af

den håndsækning, som Danmark med megen glæde må give til Færøerne, og som vi er helt enige om skal fortsætte. Vi er vel også enige om beløbstørrelserne, men jeg savner i den redegørelse, der foreligger, „Investeringsbehovet for Færøerne 1969-75“, altså det forholdsvis langsigtede program, visse mere direkte retningslinjer angående, hvad man har tænkt sig.

Jeg er meget vel klar på, at når det gælder fiskeriet, må det hvile på et skøn eller i alt fald meget nær et skøn. Jeg ved, hvordan fiskeriets vilkår er, og de er særdeles lunefulde ved Færøerne. Derfor kan det være vanskeligt at anlægge linjer og betragtninger, der kan tilfredsstille os andre.

Jeg synes måske også, at der burde have været nævnt noget mere om, hvad det er for en udvikling med hensyn til størrelsen af trawlere osv., man går ind i. Men ser man på programmets økonomiske side, hvor det anslås, at der skal investeres ca. 167 mill. kr. i de kommende 5 finansår, så må man få det indtryk, at det hovedsagelig drejer sig om de store såkaldte fabriksrawlere. Er dette imidlertid tilfældet, kan man vel regne med et betydeligt mindre investeringsbehov i fabriksanlæggene i land, da man om bord på disse trawlere stort set kan færdigbehandle fisken til eksport.

Man kunne vel også tænke sig den mulighed, at der vil ske en udvikling i det færøske hjemmefiskeri, hvor mulighederne efter min opfattelse i hvert fald må være væsentligt forbedret, efter at 12-milegrænsen blev udvidet; jeg håber det i hvert fald.

Men vi er fra venstres side, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, enige i, at vi må søge at afhjælpe de vanskeligheder, de færøske virksomheder vil få i konkurrencen med udenlandske virksomheder som følge af Færøernes tilslutning til EFTA og måske også tilslutning til andre økonomiske sammenslutninger. På denne baggrund kan vi i mit parti også tilslutte os tanken om en lånefond for færøsk industri med en grundkapital på 4 mill. kr., hvortil det så er planen at staten skal yde halvdel, altså 2 mill. kr., og Færøerne selv de andre 2.

Det siges i bemærkningerne, at det vil være hensigtsmæssigt, at industrilånefonden ledes af en færøsk bestyrelse; også dette ser vi på med sympati fra venstres side og kan

[Henry Sørensen.]

tilslutte os det. Det er klart, at de, der er deroppe, kender forholdene og derfor også bedre må kunne administrere en sådan fond.

Jeg vil gerne slutte med en venlig henstilling til vore færøske kolleger og venner — og det er et hjertesuk, jeg har udstødt på anden måde før — om så vidt muligt at placere ordrer på bygningen af fiskerfartøjer her i Danmark; i håbet om, at dette ønske må kunne imødekommes så langt hen ad vejen, det er muligt, kan jeg på venstres vegne anbefale lovforslaget.

Amtoft: Jeg finder det ikke nødvendigt at sige mange ord om lovforslaget om investeringsfonden for Færøerne. Som allerede foregående ordførere har nævnt, er der blandt alle folketingets partier velvilje over for støtten til Færøerne. Ifølge lovforslaget kan der over en 6-årig periode ydes et statstilskud på i alt 54 mill. kr. til fonden, efter at der i den foregående 6-årige periode har været ydet et statstilskud på i alt 60 mill. kr., og det fremgår af forslaget, at fondens midler skal udlånes til finansiering af offentlige anlæg såsom veje, elforsyning o. lign. Herudover kan der af renter og afdrag udlånes penge til det færøske erhvervsliv.

Det radikale venstre stiller sig positivt over for lovforslaget.

Djurhuus: Den lov, der her er stillet forslag om at ændre, er loven af 29. januar 1964 om en investeringsfond for Færøerne på 60 mill. kr. Disse 60 mill. kr. har givet fonden navnet 60 miljon-grunnurin, det vil sige 60 millioner-fonden, i daglig omtale på Færøerne. Fondens midler er anvendt til udlån til vejanlæg, elektrificeringsudbygning, udbygning af telefon og radio og udbygning af Thorshavns havn.

Lovforslaget går ud på, at der i den gældende lovs § 1 indsættes som stk. 2:

„Stk. 2. Til fonden ydes endvidere statstilskud på 10 mill. kr. i hvert af finansårene 1970-71 og 1971-72, 9 mill. kr. i hvert af finansårene 1972-73 og 1973-74 og 8 mill. kr. i hvert af finansårene 1974-75 og 1975-76.“

Lovforslaget er fremsat på baggrund af redegørelsen „Investeringsbehovet for Færøerne 1969-75“ fra det rådgivende udvalg vedrørende Færøerne og efter stedfundne drøf-

telser med de færøske myndigheder. Det har været forelagt Færøernes lagting, og det er vedtaget den 8. april i år med 21 af lagtingets 26 stemmer. Ligeledes blev forslaget om industrilånefondens grundkapital, som statsministeren berører i sin skriftlige fremsættelse af dette lovforslag, behandlet i lagtinget og vedtaget den 13. april med 23 af 26 stemmer.

Når der herfra bliver sagt, at dette står i forbindelse med udvidelsen af den færøske fiskerflåde, er det ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold. Dette drejer sig om offentlige anlæg inden for den kategori, som har været nævnt her. Udbygningen af den færøske fiskerflåde bliver finansieret på en helt anden måde og ikke inden for det lovkompleks, som her omtales.

Når ordføreren for venstre, hr. Henry Sørensen, henstiller til os, at vi skal tænke på, når vi udbygger vores fiskerflåde med nybygninger, at arbejdet placeres her i Danmark, er det en naturlighed, at man prøver det; men vi har jo også skibsværfter deroppe, som kan tage en del af arbejdet, og vi har det på den måde, som den har det, der er fattig, at når noget arbejde skal gøres, prøver vi at finde frem til de steder, hvor det kan gøres billigst — men selvfølgelig også godt. Erfaringen henedefra har været sådan, at vi ikke har været i tvivl om den høje kvalitet, som dansk arbejde har på alle områder, men priserne har desværre ikke været sådan, at man har kunnet bygge fiskerskibene henede.

Jeg takker for, at lovforslaget er fremsat, og skal anbefale, at det bliver vedtaget.

Skal jeg plukke noget ud og sige en særlig tak for det, må det vel blive for dette, at man har indset, at det er en naturlighed, at industrilånefondens bestyrelse kommer til at have hjemsted på Færøerne. Det er selvfølgelig ønsketænkning, hvad jeg nu siger, nemlig at jeg håber, den svale, som er kommet til udtryk i denne indstilling, må blive efterfulgt af flere svaler på andre områder, således at den samlede bestyrelse for investeringsfonden kommer til at sidde på Færøerne.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Jeg vil gerne takke ordførerne for den enstemmige tilslutning, der er givet til lovforslaget. Jeg har kun et par ganske enkelte

[Statsministeren.]

bemærkninger at knytte til ordførernes indlæg.

Jeg vil først og fremmest sige til de to færøske repræsentanter, hr. Johan Nielsen og hr. Djurhuus, at det er rigtigt opfattet, at dette er et udtryk for den danske regerings, og efter ordførernes indlæg kan vi jo også sige det danske folkets, vilje til igennem det gode princip hjælp til selvhjælp at styrke Færøernes muligheder for at udvikle produktion og dermed velstand på Færøerne.

Til hr. Johan Nielsen, som sagde, det måske lige var en anmærkning værd, at der var en nedadgående tendens i fonden, vil jeg kun svare, at vi jo havde den forudgående 6-årige periode, hvor man måske lidt vel optimistisk i sin tid regnede med, at det kun var en aftale for en 6-årig periode, men at vi fra regeringens side efter forhandlinger med lagtinget er enige i, at det ville være en urmelig afskæring af Færøernes udviklingsmuligheder, om man ikke fortsatte; samtidig har vi dog gerne villet give udtryk for, at dette stadig har karakteren af netop at være hjælp til selvhjælp og derfor må have midlertidighedens karakter. Andet og mere skal der i og for sig ikke lægges i det, for selvfølgelig har hr. Djurhuus ret i, at man til enhver tid må være villig til at bedømme de behov, der kan og vil være på Færøerne.

Jeg føler også trang til at sige til hr. Djurhuus, at jeg er enig i, dette ikke kan udlægges først og fremmest som en støtte til Færøernes fiskerflåde, men derimod først og fremmest støtte til de offentlige anlæg og til andre erhvervsformål på Færøerne, som sammen med fiskeriet skal tjene til at styrke erhvervslivets muligheder på Færøerne, og jeg nærer tillid til, at der med dette lovforslag kan ydes en hjælp, som virkelig kan styrke Færøernes fremtidige erhvervs- muligheder.

Djurhuus: Jeg vil gerne takke statsministeren for regeringens velvilje, men når vi nu ser fremover, ville jeg gerne fremsætte et

ønske over for regeringen ikke direkte i forbindelse med denne sag, men indirekte. Det gælder dette, at vore banker — vi har to — ofte kommer i den situation, at når de har opsparat kapital, må de købe værdipapirer på det danske marked; i øjeblikket tror jeg at der er ca. 80 mill. færøske kr. i værdipapirer hernede. Jeg forstår godt bankerne, for de kan jo ikke ligge med pengene, men hvis man kunne finde en form, hvorefter de færøske banker mere kunne investere eller yde lån i færøske foretagender og papirer, men med den sikkerhed som baggrund, at når likviditeten krævede det, kunne man få en aftale mellem Færøerne og Nationalbanken om, at de kunne aftage en del, som der var øjeblikkeligt behov for, ville det måske komme til at virke på den måde, at vi ikke så ofte behøvede at komme løbende herved i finansielle småsager, som vi gør i øjeblikket.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Alle, der har beskæftiget sig med færøske anliggender, ved, at hr. Djurhuus her rører ved et af de generelle problemer, der består for færøsk økonomi. Det er min opfattelse, at man med de lånemuligheder og finansieringsmuligheder, der er tilvejebragt for landskassen, har afhjulpet nogle generelle problemer, men jeg kan kun sige, at regeringen også i fremtiden, som vi har været det hidtil, vil være indstillet på at drøfte, hvordan man bedst sikrer finansieringen af de nødvendige investeringer, både de offentlige og erhvervsinvesteringerne på Færøerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Det er meddelt mig, at *Kampmann* ønsker at udtræde af udvalget angående for-

[Formanden.]

slag til lov om udlån til sammenlægning, supplerings samt oprettelse af jordbrug m. m. Til at indtræde i det nævnte udvalg har vedkommende gruppe i hans sted udpeget *Buchart Petersen*, som herefter er valgt.

Efter at medlem af folketinget *A. W. Larsen* har nedlagt sit mandat, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget:

Karen Andersen (Dahlerup) til at indtræde i udvalget til vælgs prøvelse,

Grete Hækkerup til at indtræde i folketingets sukkerudvalg og i udvalget angående forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerings samt oprettelse af jordbrug m. m. og *Søren B. Jørgensen* til at indtræde i udvalget angående forslag til folketingsbeslutning om en landbrugsreform af [Morten Lange m. fl.].

De pågældende er herefter valgt.

Efter at medlem af folketinget *Børge Schmidt* har nedlagt sit mandat, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget:

Boye Hansen til at indtræde i trafikudvalget og i udvalget til at drøfte problemer og modtage information vedrørende en ny storlufthavn og en fast forbindelse over Øresund og

Lene Bro til at indtræde i udvalget angående forslag til lov om revision af de kommunale forhold i hovedstadsområdet [af *Hans Hækkerup* m. fl.].

De pågældende er herefter valgt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 6. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om fritidsundervisning m. v., lov om gymnasieskoler og lov om højere forberedelseseksamen.

3) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Ændring af fradragsreglerne m. v.).

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Ændring af fradragsregler m. v.).

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg. (Om hjælp til enlige forsørgere, til handicappede børn i hjemmet og om hjemmehjælp).

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børnebidrag til enlige forsørgere m. v. (Om ændring af administrationen og udvidet adgang til børnebidrag).

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børneforsorg. (Om dagplejeforbidling, ændrede refusionsregler m. v.).

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om boligsparekontrakter.

9) *Forespørgsel til statsministeren af Hanne Reintoft.*

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om kommunal udligning.

11) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af et skattegrundlagstilskud for kommunerne [af *Ove Hansen* m. fl.].

12) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en analyse af kommunernes udgifter med henblik på en tilskudsordning af løvbundne opgaver [af *Ove Hansen* m. fl.].

13) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en fast låneordning for udviklings- og vækstkommuner [af *Ove Hansen* m. fl.].

14) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om udligning af byrderne mellem kommunerne og forenkling af beskattningen [af *Sigsgaard* og *Kjær Rasmussen*].

Mødet hævet kl. 14.32.

91. møde.

Onsdag den 6. maj kl. 13.

Første næstformand (Kaj Andresen): I skrivelse af dags dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

Medlemmer af folketinget Kjør Rasmussen og Sigsgaard har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende garanti mod udlevering af Leroy Eldridge Cleaver til USA.

Efter at medlem af folketinget Poul Nielsen har nedlagt sit mandat, har vedkommende gruppe i hans sted udpeget:

Mads Eg Damgaard til at indtræde i folketingets valutaudvalg og

Henning Andersen til at indtræde som stedfortræder i trafikudvalget og som medlem af udvalget angående forslag til lov om offentlige indsamlinger [af Poul Dam m. fl.] samt af udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om frigørelsesafgift m. v. af fast ejendom.

De pågældende er herefter valgt.

Medlem af folketinget Albertsen har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for kulturelle anliggender, at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren over for Danmarks Radio påpege det ønskelige i, at radioens nyhedstjeneste i turistsæsonen udsender nyheder på hovedsprogene?“

Spørgeren udbeder sig skriftligt svar.

Skriftlig fremsættelse af forslag.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Herved skal jeg tillade mig for det høje ting

at fremsætte forslag til lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

Lovgivningen om Danmarks forvaltningshøjskole blev sidst behandlet her i det høje ting i efteråret 1969, hvor det efter regeringens forslag blev vedtaget at udskyde en mere principiel revision til folketingsåret 1970-71, jfr. lov nr. 523 af 28. november 1969.

Begrundelsen for udskydelsen var, at man overvejede at etablere en ny særlig uddannelsesordning i form af en administrativ mellemuddannelse for personale i den offentlige forvaltning. Det blev i denne forbindelse udtalt, at man forventede i slutningen af indeværende folketingsår at kunne fremsætte forslag til lov om en sådan uddannelse, og at der tillige kunne være anledning til at overveje andre ændringer i den gældende lov om forvaltningshøjskolen.

Forvaltningshøjskolens formål er først og fremmest efteruddannelse af personalet i den offentlige forvaltning. Man sigter navnlig på at dække behovet for ajourføring af den viden og færdighed, som er nødvendig under arbejdet i den offentlige forvaltning. Man vil også give mulighed for, at personalet kan sættes i stand til at varetage flere og mere kvalificerede funktioner i forvaltningen end de funktioner, som de pågældendes forudgående uddannelse giver mulighed for.

Om baggrunden for specielt etableringen af en administrativ mellemuddannelse kan jeg henvide til en udvalgsbetænkning af 18. maj 1968. Eksemplarer af denne betænkning er samtidig med fremsættelsen af dette lovforslag sendt til folketinget til omdeling til medlemmerne, og betænkningen er i øvrigt omtalt i lovforslagets bemærkninger.

Resultatet af de forhandlinger og overvejelser, som betænkningen har givet anledning til, er blevet, at en tilrettelæggelse af uddannelsen efter de retningslinjer, som er opstillet i betænkningen, ikke kan realiseres foreløbig, bl. a. fordi den foreslåede fuldtidsundervisning over 2½ år vil medføre et for stort afbræk i kursusdeltagernes beskæftigelse i den statslige og kommunale administration.

Derimod er der mulighed for at tilrettelægge uddannelsen således, at den som